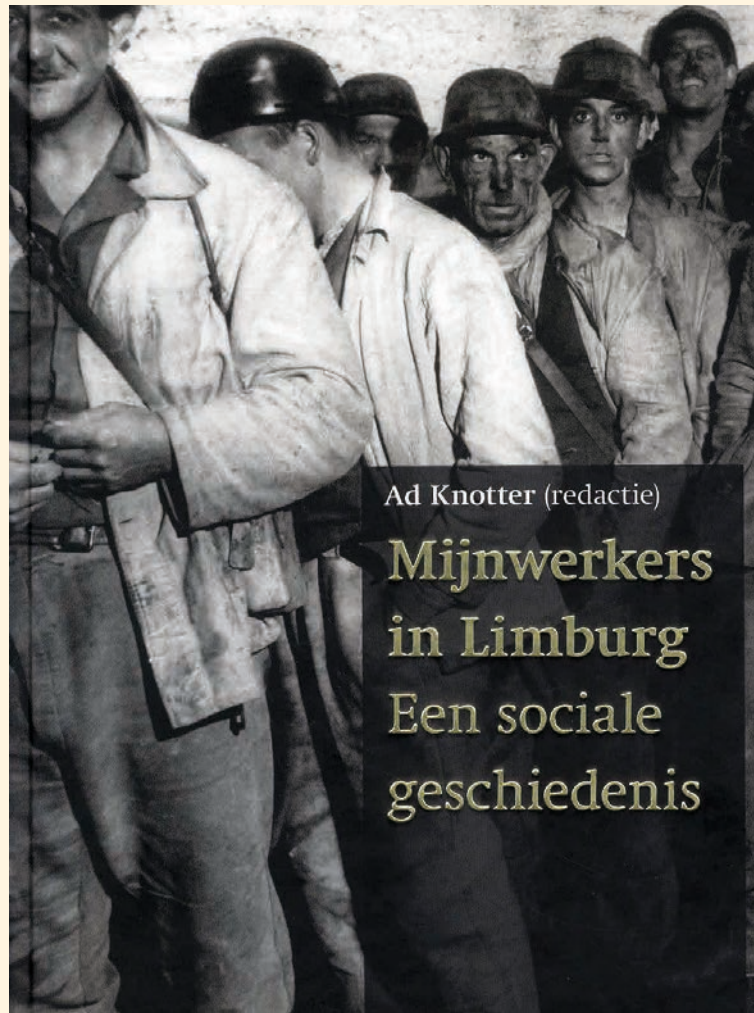

Mijnwerkers in Limburg
Een sociale geschiedenis
Ad Knotter (red.)

VanTilt: Nijmegen 2012, 696 blz.,
 € 39,95

Recentelijk staat het Limburgse mijnverleden in de nationale belangstelling. Het lijvige en prachtig geïllustreerde boek, onder redactie van Knotter, is een laat eerbewijs aan de mijnwerkers. Dit overzichtswerk, samengesteld door gerenommeerde vakhistorici, probeert niet alleen de herinnering aan de mijnwerkers levend te houden, maar wil ook inzicht bieden in de drie werelden waaruit het mijnwerkersleven bestond: het werk in de mijn, het gezinsleven en de gemeenschap. Als een rode draad door het boek loopt de maakbaarheid van de samenleving. De mijnstreek transformeerde tot het welvarendste en meest verstedelijkte gebied na de Randstad. Hoewel de mijnbouw een uitputtingsindustrie was en de basis legde voor een mono-economie, ontleende de streek daaraan haar eigenwaarde. Vooral na de Tweede Wereldoorlog waren de mijnwerkers nationale helden. Na de mijnsluiting voelden velen van hen zich nutteloos en vergeten. Het boek is onderverdeeld in vijf delen. Deel één behandelt de arbeidsvoorziening. Door een schrijnend tekort aan arbeidskrachten werd de mijnstreek een multiculturele samenleving. Deel twee gaat over de mijnarbeid. Deel drie betreft de arbeidsverhoudingen onder toezicht oog van de drie-eenheid: staatsmijnen, de katholieke kerk en de katholieke vakbond. Deel vier behandelt het gezinsleven en het netwerk van sociale voorzieningen in de mijnstreek. Tevens laat Knotter twee vergeten groepen aan het woord: de mijnwerkersdochters en het belang van de huismoeder voor het kolenfront. Tot slot bespreekt deel vijf de ondergang van

de mijnindustrie en de herstructureringsperiode. Ieder standaardwerk heeft zijn eigen kritiekpunten. Het wetenschappelijk taalgebruik en de overvloed aan feitenmateriaal maakt het boek niet breed toegankelijk. De haat-liefdeverhouding tussen de mijnwerker en zijn ongezonde werk komt onvoldoende naar voren. Over de aankondiging van het einde van de mijnindustrie komt slechts de Limburgse elite aan het woord. Eveneens stelt Knotter te eenduidig dat de streek het mijnverleden wilde vergeten en tevreden instemde met de sloop van de industrierestanten. De toeristische waarde van het verloren mijnverleden en de impact op de culturele identiteit komen nauwelijks aan bod. Daarnaast wordt de Limburgse mijngeschiedenis als opzichzelfstaand neergezet, terwijl

de mijnbouw altijd afhankelijk is geweest van de nationale en de internationale context tussen de steenkoolbekkens. Het voormalig nationaal belang van de mijnbouw hoort thuis in het Nederlandse geschiedenisonderwijs. Dit boek kan een mooi uitgangspunt zijn om de geschiedenis van regionaal Nederland te introduceren. De leerling leert hoe divers Nederland is en legt verbanden in welke mate de mijnstreek uniek Nederlands en Europees is. Gezien de diversiteit van de mijngeschiedenis leent het zich ideaal voor vakoverstijgend onderwijs. Dit wetenschappelijk handboek is goed te gebruiken in combinatie met het persoonlijk relaas van Kusters *In en onder het dorp*.

Rick Moermans